

4. Етимологии на името отъ гледището на Френовата теория.

Френовата хипотеза за езика на прабългаритѣ се отразява въ етимологията на *В. Григоровича*, които намираме въ цитуванитѣ вече негови лекции върху славянската древност. Тукъ между друго авторътъ поставя и въпроса: какво значи името „българинѣ“. Самъ обаче малко запознатъ съ ориенталскитѣ езици, той се отнесълъ къмъ професоритѣ на казанския университетъ (факултетъ на източнитѣ езици), Каземъ-бекъ и Березинъ, които му обяснили, че думата „българинѣ“ означава *смѣсь* отъ разни народи: *бага* — наедно и *гар* = хора. Или може тая дума да е съставена, съобразно съ смѣсенія характеръ на самия народъ, отъ два различни елемента, единъ *фински* и единъ *славянски*: *бол*, *болій* и *гар* = хора, „унгаро-тюркско-финское слово“. И такъ конца VII в. разные народы, принимавъ разные элементы, стали именовать себѣ Болгарами на Дунаѣ и на Волгѣ“. За Григоровича съществува само една гатанка: „ако българитѣ не сж били славяни, какъ сж могли да се послavianчатъ“.

(Ср. по-нататъкъ и етимологията на Шестакова въ критиката на Золотницкій: Волга [влага] + яръ или аръ).

5. Етимологии на името отъ становището на урало-чудската теория.

Тѣй като окончанията *gari*, *guri*, *gori* изглеждатъ да сж най-силниятъ аргументъ на *Шафарика* за неславянството на българитѣ (ср. имената на толкова чудско-уралски народи съ подобни окончания: *unugari*, *hungari*, *ungri*, *ogori*, *sibirugori*, *onuguri*, *hunoguri*, *utuguri*, *kutriguri*, *sagoguri* и пр.), ние бихме очаквали, че той ще се опита да разложи името *българинѣ* на съставнитѣ му части и да покаже смисъла на всѣка една — или поне на характерното за чудско-уралскитѣ народи окончание *gar*, *gari*. Обаче очакванията ни не се оправдаватъ. *Шафарикъ* наистина прѣдполага, че името е сложено отъ *Bul* и *gari*, но какво значи едното и другото, не казва. За значението на втория елементъ той ни отправя къмъ § 16, чл. 10, гдѣто ни се казва само, че *gir*, *gor*, *guri*, *gauri* било значало у *осетинцитѣ* *краина*, *оконостъ*, напр. *Walagir*, *Dugor* или *Digir*, *Taguri* и пр. И при това думата не е собственно осетинска, а първоначално *сарматска*.

Обаче *Шафарикъ* категорично отблъсква сближенieto на българитѣ съ Волга. Тия дѣй имена никакъ не сж сродни, колкото *Никифоръ Григора* и да твърди това. Отъ Волга може да се образува само волжанитѣ, волжане, които форми дѣйствително срѣщаме въ старорускитѣ лѣтописи, но не и *българинѣ*.

Много по-рѣшително отъ *Шафарика* тълкува *Рослеръ* името българинѣ като *финско* (ор. cit. 260). Той изхожда отъ имената *kut-ugur* *ut-ugur*, (*Zeuss* *кутигури* и *утигури*), въ които съглежда основа *ugur*, (*Οὐρ*). Тѣй като окончанията *ger*, *gar*, *gur* въ нѣкои *фински* езици означаватъ „хора, люди, народъ“, тѣй като въобще повечето финско-алтайски народи